

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**"SHARQ XALQLARI MUSIQASI MADANIYATI"
O'QUV DASTURI**

(Magistr 2 kurs)

Bilim sohasi:	100000- Ta'lif
Ta'lif sohasi:	110000-Ta'lif
Ta'lif yo'nalishi:	70111301 -Musiqa ta'lifi va san'at (Magistr)

Navoiy- 2023

(Fan/ modul kodli) ShXMM 2305		O'quv yill 2023/2024	Semestr 3	Kreditlar 5					
(Fan/ modul turi) Tanlov fan		Ta'llim tili O'zbek	Kafedra nomi: Musiqo	Haftadagi dars soatlari 4					
1. Fanning nomi "Sharq xalqlari musiqasi madaniyati"		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'llim (soat)	Jami yuklama (soat)				
				60	90				
2.		I. Fanning mazmuni Fanning maqsadi: Bo'lajak magistrlarga Sharq xalqlarining musiqiy madaniyati haqida umumiylashtirishga hozir qilingan. Muzkur fandan olingan bilm, kunikma tajribalarni oily va o'rta maxsus bilm yurtlarida ilmiy-pedagogik faoliyatida qo'llanilishi bosh maqsaddir. Fanning vazifalari: "Musiqiy ta'llim" mataxassisligi bo'yicha magistrlarni ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyat uchun tayyorlash; musiqiy-pedagogik bilimlarni sisitemalni ravishda o'rganish, bo'lajak ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyatda qo'llash; Sharq mamlakatlarining musiqiy madaniyati haqida keng qamrovli ma'lumotlarga ega bo'lish; musiqiy-estetik va musiqiy-pedagogik faoliyat uchun tayyorgarlikni shakllantirish; musiqiy-estetik qarashlar, did va talablarni shakllantirish.							
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi									
1. Mavzu: Sharq xalqlari musiqo madaniyatidagi mushtaraklikning tarixiy, ijtimoiy-siyosiy, etnik va ma'naviy omillari; Sharq taronalari xalqaro musiqo festivali mohiyatini. 2. Mavzu: Arab musiqo madaniyati milliy va mahalliy ijro uslublari; Mag'rib va Mashriq musiqo madaniyati tarixi; Iraq maqomlari va namoyandalar. 3. Mavzu: Mag'rib musiqo madaniyati. Marokash va sudan musiqo madaniyati milliy va mahalliy uslublari 4. Mavzu: Arab mamlakatlari mashriq musiqo madaniyati Iraq musiqo madaniyatida qo'shiqlar tasnifi; iraq maqomlari va namoyandalar. 5. Mavzu: Suriya va misr musiqo madaniyatida ta'llim tuzilishi. Isroi (qadimgi arab yerlari) musiqo madaniyati va namoyandalar 6. Mavzu: Turk musiqo madaniyati milliy va mahalliy uslublari. Turk va ozarbayjon mug'omlar, xalq kuylari va qo'shiqlariga tavsif 7. Mavzu: Eron musiqo madaniyati; barbad marvaziy va uning safdoshlarining ijodiy faoliyati 8. Mavzu: Afg'oniston musiqo madaniyati tarixi va ijro uslublari 9. Mavzu: Afg'oniston milliy san'atida kompozitor Ahmad Zoir hayoti va ijodiy faoliyati; mansur jamol, farxodi daryo ijodlari va zamonaviylik estradasini 10. Mavzu: Pokiston musiqo madaniyati; milliy va mahalliy uslublari bilan tanishish va tavsiflash 11. Mavzu: Hindiston musiqo madaniyati; milliy va mahalliy uslublari 12. Mavzu: Nepal va Yaponiya xalqlari musiqo madaniyati va ta'llimi 13. Mavzu: Koreys va Vyetnam xalqlari musiqo madaniyati 14. Mavzu: Malayziya va Indoneziya musiqo madaniyati 15. Mavzu: Avstaraliya musiqo madaniyati.Q'o'shimcha dars: (Avstraliya Jahon DTS bilan raqobatbardosh va yuqori mavqeyelarni egallagan davlatlardan biridir !!!)									
III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar									
1. Mavzu: Sharq xalqlari musiqo madaniyatidagi mushtaraklikning tarixiy, ijtimoiy-siyosiy, etnik va ma'naviy omillari; Sharq taronalari xalqaro musiqo festivali mohiyatini.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash) 2. Mavzu: Arab musiqo madaniyati milliy va mahalliy ijro uslublari; Mag'rib va Mashriq									

- musiqa madaniyati tarixi; Iroq maqomlari va namoyandalar. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
3. Mavzu: Mag'rib musiqa madaniyati. Marokash va sudan musiqa madaniyati milliy va mahalliy uslublari. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
4. Mavzu: Arab mamlakatlari mashriq musiqa madaniyati Iroq musiqa madaniyatida qo'shiqlar tasnisi; iroq maqomlari va namoyandalar.. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
5. Mavzu: Suriya va misr musiqa madaniyatida ta'lism tuzilishi. Isroil (qadimgi arab yerlari) musiqa madaniyati va namoyandalar. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
6. Mavzu: Turk musiqa madaniyati milliy va mahalliy uslublari. Turk va ozarbayjon mug'omlar, xalq kuylari va qo'shiqlariga tavsif. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
7. Mavzu: Eron musiqa madaniyati: barbad marvaziy va uning safdoshlarining ijodiy faoliyati. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
8. Mavzu: Afg'oniston musiqa madaniyati tarixi va ijro uslublari. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
9. Mavzu: Afg'oniston milliy san'atida kompozitor Ahmad Zoir hayoti va ijodiy faoliyati; mansur jamol, farxodi daryo ijodlari va zamonaviylik estradasi. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
10. Mavzu: Pokiston musiqa madaniyati; milliy va mahalliy uslublari bilan tanishish va tavsiflash.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
11. Mavzu: Hindiston musiqa madaniyati; milliy va mahalliy uslublari. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
12. Mavzu: Nepal va Yaponiya xalqlari musiqa madaniyati va ta'limi.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
13. Mavzu: Koreys va Vyetnam xalqlari musiqa madaniyati.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
14. Mavzu: Malayziya va Indoneziya musiqa madaniyati. .(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
15. Mavzu: Avstaraliya musiqa madaniyati.Qo'shimcha dars: (Avstraliya Jahon DTS bilin raqobatbardosh va yuqori mavq'yelarni egallagan davlatlardan biridir !!!). (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlari.

- 1.Mavzu: Sharq xalqlari musiqa madaniyatidagi mushtaraklikning tarixiy, ijtimoiy-siyosiy, etnik va ma'nnaviy omillari; Sharq taronalari xalqaro musiqa festivali mohiyatini.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
- 2.Mavzu: Arab musiqa madaniyati milliy va mahalliy ijro uslublari; Mag'rib va Mashriq musiqa madaniyati tarixi; Iroq maqomlari va namoyandalar. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
- 3.Mavzu: Mag'rib musiqa madaniyati. Marokash va sudan musiqa madaniyati milliy va mahalliy uslublari. .(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
- 4.Mavzu: Arab mamlakatlari mashriq musiqa madaniyati Iroq musiqa madaniyatida qo'shiqlar tasnisi; iroq maqomlari va namoyandalar.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
- 5.Mavzu: Suriya va misr musiqa madaniyatida ta'lism tuzilishi. Isroil (qadimgi arab yerlari) musiqa madaniyati va namoyandalar.(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)
6. Mavzu: Turk musiqa madaniyati milliy va mahalliy uslublari. Turk va ozarbayjon mug'omlar, xalq kuylari va qo'shiqlariga tavsif. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)

	<p>7.Mavzu: Eron musiqa madaniyati: barbad marvaziy va uning safdoshtlarining ijodiy faoliyati .(Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>8.Mavzu: Afg'oniston musiqa madaniyati tarixi va ijro uslublari. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>9.Mavzu: Afg'oniston milliy san'atida kompozitor Ahmad Zoir hayoti va ijodiy faoliyati; mansur jamol, farxodi daryo ijodlari va zamonaviylik estradasi. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>10.Mavzu: Pokiston musiqa madaniyati; milliy va mahalliy uslublari bilan tanishish va tavsiflash. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>11.Mavzu: Hindiston musiqa madaniyati; milliy va mahalliy uslublari. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>12.Mavzu: Nepal va Yaponiya xalqlari musiqa madaniyati va ta'limi. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>13.Mavzu: Koreys va Vyetnam xalqlari musiqa madaniyati. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>14.Mavzu: Malayziya va Indoneziya musiqa madaniyati. (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p> <p>15.Mavzu: Avstaraliya musiqa madaniyati.Qo'shimcha dars: (Avstraliya Jahon DTS bilan raqobatbardosh va yuqori mavq'yelarni egallagan davlatlardan biridir !!!). (Milliy va mahalliy uslublarini izohlash va janrlarini tavsiflash)</p>
3.	<p style="text-align: center;">V. Fan o'qitilishining natijalari (Shakillanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har bir sharq davlatlarining milliy va mahalliy uslublarini o'rganish. uslublaridan parchalar tinglash va ijro etish, ta'lif tizimi va jahon musiqa san'atidagi ahamiyatini bilish,bastakor va kompozitorlarining faoliyatini o'rganish, asarlarini tahlil qilish, tavsiflash, tarixini, etnomusiqasini va professional janrlari bilan tanishish, ko'pchilik xalqlarning musiqa ijodidan keng o'rinn olgan lad-garmonik vositalarning qonuniyatlari, asarni tarixan, tahlil, mulohaza va boshqa xulosali holati haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; • Davrlar, cholg'ular, asarning melodiyasi, aniqlash, tahlil qila olish, berilgan asarni har jihatdan anglash lozim. Kompozitorlar ijodini to'laqonli tahlil qilish, asarlardan parcha chalish talab etiladi. <p style="text-align: center;"><i>bilim va ulardan foydalana olishi;</i></p> <p>Milliy va mahalliy uslublarni bastalagan xalq og'zaki va kompozitorlar yaratgan asarlarni badiy jihatdan musiqiy tafakkur ila anglamoq, janr holatidan kelib chiqib, tahlil ctmoq, aniqlash va o'z pedagogik faoliyatida ulardan samarali foydalana olish va <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>.</p>
4.	<p style="text-align: center;">VI. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruza; • keys-stadi; • individual loyihibar; • taqdimotlar qilish; • guruhlarda ishslash; • jamaoa bo'lib ishslash va himoya qilish; <p>"BBB", "Tarozi", "SWOT-tahlil", "Sinkveyn", "FSMU", o'yin, musobaqa.</p>
5.	<p style="text-align: center;">VII. Kreditlarni olish uchun talablar</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish.</p>

6. Faoliyat zəmniy dərsliklər, ə-qrəv adabiyət məzmunları və internet jurnalıñ adəmət təmənli resursları, faydalınlığıq adabiyətlərinə rə'yəndi.

L. Adabiyətlər

"Muziga tarixi"	O-qrəv qəlliama	B.X. Madimov	2019
"Jahon Muziqasi tarixi"	O-qrəv qəlliama	Z.Tasunova G.Tasunova	2017
"Muzika enciklopediya"	Enciklopediya	G.V.Koldushev	1990
"Etnoada və ottomanyum monastalar tarixi"	O-qrəv qəlliama	M.Limanov	2009
"Muziga tarixi 1-qism"	O-qrəv qəlliama	Səidiy Seid	2017
"Jənəcə muziga tarixi"	Dərslik	Səidiy Seid	2019
"Portugaliya və estrada klassik chöyişləri tarixi"	O-qrəv qəlliama	Səidiy Seid	2020
"Muziga tarixi 2-qism"	O-qrəv qəlliama	Səidiy Seid	2017
"Markazlı Ochiyo mədəniyyəti tarixi arxa zarılı chöyişlərlər"	O-qrəv qəlliama	Səidiy Seid	2016

Qıshıneva adabiyətlər.

- 1.S. Begmatov, D. Karimova. Muziga 6-sinf uchun dərslik. - T; G, Gulom nomidəgi nashriyot-mətbəə işodiy uyı, 2008.y.
- 2.Kuznetsov A. K. Azərbaycan muzika L-muzika 1990.y.
- 3.Məmmə N. İndiyskaya muzika əsərləri. M-Muzika 1999.y.
- 4.N. İsfan Yaponskaya əsərləri M-Praeveshenie. 1999.y.

Internet saytları

- 1.www.jazz.ru
- 2.www.azmuzik.ru
- 3.www.universalia.sov.ru/instruments
- 4.www.muzik.kz

7. Naxçıvən davlat pedagogika institutu təminatda idarəətçiçigən və institut
Kənqənəsiñ 2023 yıl " _____ " _____ dəgi qarıcı büləx təsdiqlangan

8. Fan' modal uchun məsəllələr və dəstər məsəllələr:

Muziga təlimi kafedrası o-qışevchisi

"Saidiy S.B.professor, s.f.s."

(ismi, familiyası)

(ismi, familiyası)

9. Tagirzchılar:

Yıldızov Umidjon Yıldızhevich. TDPU "Muziga nəzariyyəsi və metodikası" kafedrası dosent
v.b.Pedagogika filialı bo'yicha filosofiya doktoru (PhD).

E.M.Fayzallayev, pedagogika filialı nəzəriyyət dosent. JazDU

F.G. Gaybullayevich, f.f.d (PhD), dosent, BaxDU

Kafedra müdürü

No 5-84.ÖD

B.N.Umarzayev

(ismi, familiyası)

